

مستندسازی یک تجربه



فاطمه فضلعلی
دبیر منطقه ۲ تهران

۳۰ دقیقه تدریس با رایانه

بی‌شک در مدارس فردا ابزارهای فناوری جزء جدانشدنی از تدریس خواهند بود؛ تا جایی که کلاس بدون رایانه و اینترنت وجود نخواهد داشت. فناوری ابزاری در دست معلم است و معلم به وسیله آن می‌تواند فرایند یاددهی و یادگیری را آسان کند. لازم به ذکر است که وجود فناوری مدارس را از معلم بی‌نیاز نمی‌کند. در واقع، این معلم است که فناوری را به استخدام خود درمی‌آورد و از آن در تدریس بهره می‌گیرد. نوشته زیر گزارشی از ارائه تدریس در «جشنواره تدریس زبان انگلیسی» است که مدت زمان اجرای آن فقط ۳۰ دقیقه و موضوع تدریس «ضمایر انعکاسی در دستور زبان انگلیسی» کتاب دوم دبیرستان بوده است.

طراحی و برنامه‌ریزی

برگزاری کلاس و ارائه درس ظرف ۳۰ دقیقه بسیار مشکل به نظر می‌رسید و فکر می‌کردم که نمی‌شود همه کارهایی را که معلم‌ها ظرف ۹۰ دقیقه تدریس انجام می‌دهند در ۳۰ دقیقه انجام داد. ابتدا برای هر دقیقه تدریس برنامه‌ریزی کردم. طرح درس خود را نوشتم و براساس آن نحوه تدریس و وسایل مورد نیاز را تهیه کردم. در اینترنت عکس‌های مناسب تدریس را پیدا کردم. همچنین کارهای گروهی و تمرین‌های متنوعی تعریف کردم. فهرست‌های وارسی (چک‌لیست) برای هر گروه تهیه کردم. داشتن گروه، سرگروه و منشی گروه دارای امتیاز بود. روش‌های تدریس متفاوت را بررسی کردم و برای شروع کلاس در جست‌وجوی وسیله‌ای بودم که در دانش‌آموزان ایجاد سؤال کند. برای ارزشیابی مستمر در کلاس و ارزیابی دانش‌آموزان هم سؤال‌های متنوعی نوشتم. در نهایت، طرح درس من از ۲۳ اسلاید تشکیل می‌شد و یک کیف قرمز رنگ بزرگ که وسایل مورد نیاز تدریس را درون آن قرار داده بودم.

روز اجرا

قبل از اجرا، با دانش‌آموزان محل اجرا (دبیرستان هدف - منطقه ۱۱) که توسط مسئولان برای تدریس انتخاب شده بودند، هماهنگی‌هایی را انجام دادم. دانش‌آموزان خوبی بودند و به سرعت آن‌ها را توجیه کردم و بعضی از کارهای مهم را به آن‌ها گفتم. این ارتباط کوتاه باعث شد بنخ‌هایمان کمی آب شود. لحظه ورودم به صحنه (طبق قرار قبلی) صدای دست زدن و شادی آن‌ها را می‌شنیدم. با ورود من به کلاس روز معلم را تبریک گفتند. از آن‌ها تشکر کردم و با لبخندی بر لب و پر انرژی سلام و احوال‌پرسی کردم و کیف بزرگ قرمز رنگی را که همراه داشتم، در معرض دید دانش‌آموزان قرار دادم.

مرحله قبل از تدریس

از سرگروه‌ها خواستم برگه بررسی تکالیف را به من تحویل دهند. رایانه را از قبل آماده کرده بودم. روی صفحه نمایش تصویری از «برج میلاد» با جمله «روز معلم مبارک باد» جلب توجه می‌کرد. فهرست وارسی را به من تحویل دادند. آن‌ها را سریع بررسی کردم؛ نقص تکلیف وجود نداشت (۲ دقیقه). به کمک یک تصویر، از درس دستور زبان جلسه قبل که «شرطی‌ها» بود، سؤالاتی مطرح کردم و دانش‌آموزان پاسخ دادند (مرور درس قبل، ۱ دقیقه).

مرحله تدریس (ارزشیابی تشخیصی و ایجاد انگیزه)

برای تدریس درس جدید ابتدا فهرست کارهای آن روز را با یک اسلاید نشان دادم و معرفی کردم. پس از آن دانش‌آموزان را به سه گروه به نام‌های O 3- Ind ، O 2-D و 1-O تقسیم کردم.
(1. Object, 2. direct object & 3. indirect object)

Today We are going to learn about

Pronouns:

1-Object pronoun

(Direct object and Indirect Object)

2-Self/Reflexive Pronoun

3-Emphatic form of self pronoun

با این نام گذاری می‌خواستیم آن‌ها بیشتر درگیر درس شوند. دانش‌آموزان مفهوم مفعول و مفعول مستقیم و غیرمستقیم را در سال‌های قبل آموخته بودند و با بیان آن‌ها و حل تمرین، می‌توانستیم درس جدید را که ضمایر انعکاسی بود، بهتر و سریع‌تر تدریس کنیم. کیف را جلو آوردم و داستانی از خرید روز قبل خود بیان کردم. گفتم که خودم تنها به خرید رفته بودم و گفتم برای شما هم خرید کرده‌ام. خوش‌حال و شگفت‌زده شدند. از درون آن کیف یک بسته شکلات بیرون آوردم و به دانش‌آموزان دادم و با تصویر شکلات، ضمایر مفعولی را نشان دادم. از آن‌ها سؤال‌هایی کردم تا مطمئن شوم که ضمایر مفعولی و تغییر شکل آن‌ها را با جابه‌جا شدن در جمله می‌دانند. همین‌طور می‌دانند که در صورت جابه‌جایی چه اتفاقی می‌افتد.

for them- they- them-

I bought chocolate for my students.

I bought chocolate

I bought..... chocolate.

سپس از کیف قرمز رنگ، گوشی تلفن همراه خود را خارج کردم و با تصویر آن ضمایر انعکاسی را آموزش دادم؛ البته با پرسش و پاسخ. ضمایر انعکاسی را که روی یک اسلاید نوشته بودم، آموزش دادم و در اسلاید دیگری خواستیم آن‌ها را نام ببرند. سپس مفهوم آن‌ها را با تصویری توضیح دادم و تفاوت آن‌ها را با ضمیر مفعولی پرسیدم. دانش‌آموزان گروهی فکر می‌کردند و پاسخ می‌دادند و منشی هر گروه، امتیاز گروه را در فهرست واری می‌نوشت. در نهایت، خودم هم دوباره پاسخ‌ها را بیان کردم.

درون کیف کاغذ و قیچی داشتیم. آن‌ها را به دانش‌آموزان دادم و از آن‌ها خواستیم که در هر گروه اریگامی درست کنند. دانش‌آموزان از اینکه با دستانشان در کلاس کار می‌کردند، لذت می‌بردند. هر کدام چیزی درست کردند، مانند قایق، کفش و... از آن‌ها پرسیدم چه کسی آن‌ها را درست کرده است و گفتند خودشان. به این ترتیب، مفهوم ضمایر انعکاسی را کاملاً متوجه شدند؛ ضمن اینکه خودشان در کلاس فعالیت داشتند. وقتی به یقین رسیدم که دستور زبان این جلسه و انواع آن را فرا گرفته‌اند، تمرین‌های کتاب را انجام دادیم که ۱۵ دقیقه زمان گرفت.



I bought a cell phone for myself. } Reflexive
I bought myself a cell phone. }
Meaning, Form

I wrote an E-mail myself. } Emphatic
I myself wrote an E-mail. }

● جمع‌بندی و نتیجه‌گیری (مرحلهٔ پس از تدریس)
برای جمع‌بندی و نتیجه‌گیری از سرگروه‌ها خواستیم پس از صحبت با اعضای گروه، درس را توضیح دهند.

برای ارزشیابی سه سؤال طراحی کرده بودم که خواستیم پاسخ دهند. منشی هر گروه نمرهٔ گروه را در فهرست واری یادداشت می‌کرد. برای یک سؤال، تمرین‌های اینترنت را لینک زده بودم و سریع نشان دادم و یک گروه پاسخ دادند. سؤال بعدی جملات به هم ریخته بود که بچه‌ها به وسیلهٔ آهن‌ربا آن‌ها را روی تخته مرتب کردند. بقیهٔ تمرین‌ها را روی اسلاید ارائه کرده بودم. پاسخ‌ها را به سرعت واری کردم و منشی‌های هر گروه نمرات را تحویل دادند (۷ دقیقه).

Homework:
1-Book 2,pages:78-79
2-The good Grammar:page:185-186
3-186
4-Watch this movies , write a paragraph about it and email me.jashvareh.mp4
Email :Fazlahi2004@yahoo.com

در پنج دقیقهٔ پایانی فیلم کوتاهی را که با تصاویر مختلف با نرم‌افزاری ساخته بودم، نشان دادم و خواستیم که دانش‌آموزان در مورد آن یک بند مطلب بنویسند و به نشانی الکترونیکی من ارسال کنند. تکالیف آن‌ها را نشان دادم و موضوعی برای یک تحقیق ساده مطرح کردم؛ برای مثال، عبارت‌های «Help yourself» یا «by Myself» چه معنایی دارند و کاربردهای چیست. یک سلسله منابع و سایت هم به آن‌ها معرفی کردم و وب‌نوشت (وبلاگ) خود را نشان دادم که برای مطالعه می‌توانستند به آن رجوع کنند. در پایان با ذکر صلوات و تشکر، از آن‌ها خداحافظی کردم. یک دقیقه هم وقت زیاد آوردم!